Pohjois-Pohjanmaan järjestöneuvottelukunta / Pöytäkirja

Aika: 9.2.2023 klo 13:00-15:25
Paikka: Pohjois-Pohjanmaan liitto Siikasali
Läsnäolijat:
Toiminnanjohtaja Esa Aunola, Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry (pj)
Aluejohtaja Heli Hietala, Suomen 4H-liitto (Varapj)
~~Aluejohtaja Esko Hassinen, Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry~~
Toiminnanjohtaja Anna Katajala, Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry
Toiminnanjohtaja Marko Miesmaa, Pohjanmaan Partiolaiset ry
Toiminnanjohtaja Timo Nevanperä, Pohjois Pohjanmaan Nuorisoseurojen Liitto
Pääsihteeri Arja Sutela, Nuorten Ystävät ry
Puheenjohtaja Risto Örling, Pohjois-Pohjanmaan EETU ry / teams
Toiminnanjohtaja Riikka Hautala, Nouseva Rannikkoseutu ry /teams
Helena Kinnunen, Suomen Latu ry
Varapuheenjohtaja Marja-Liisa Pylväs, Eläkeliiton Pohjois-Pohjanmaan piiri ry
Varapuheenjohtaja Kaija Sepponen, Kaatuneitten Omaisten Oulun piiri ry
Toiminnanjohtaja Pertti Kukkonen, Auta Lasta ry
Puheenjohtaja Anna-Liisa Lämsä, Mielenvireys ry / teams
Kehityspäällikkö Tanja Tanhua, Oulun Diakonissalaitoksen säätiö
Yhteisötoiminnan päällikkö Pasi Laukka, Oulun kaupunki
Osallisuus- ja yhdyspintapäällikkö Marjo-Riitta Tervonen, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue /teams
~~Asiantuntija Kukka Kukkonen, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus~~
Strategiapäällikkö Ilpo Tapaninen, Pohjois-Pohjanmaan liitto
Erityisasiantuntija, kulttuuri Auli Suorsa, Pohjois-Pohjanmaan liitto
Projektipäällikkö Liisa Jurmu Kuntaliitto
Toiminnanjohtaja Mirja Kaartinen, Oulun 4H-yhdistys ry

---

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13. Todettiin läsnäolijat ja kokous päätösvaltaiseksi.

2. **Järjestöesittely: Auta Lasta ry**

Toiminnanjohtaja Pertti Kukkonen esitteli yhdistyksen toimintaa.

Päätös: Merkittiin esittely (liite 1.) ja sen pohjalta käyty keskustelu tiedoksi. Seuraava esittelyvuoro Suomen Latu ry:llä.

3. Järjestöjen ja kuntien/kuntayhtymien sekä hyvinvointialueen yhdyspinnat

Projektipäällikkö Liisa Jurmu Kuntaliitosta esitteli yhdyspintatyötä (liite 2.).

Päätös: Merkittiin esitys ja sen pohjalta käyty keskustelu tiedoksi. Kuntaliitto järjestää järjestötyön yhdyspintafoorumin 28.4. Linkki tapahtuman sivulle.

4. Opinnäyteyhteistyö

Toiminnanjohtaja Mirja Kaartinen Oulun 4H-yhdistys ry:stä esitteli ehdotusta opinnäyteyhteistyöstä osana sosionomi (YAMK)- opintojaan. Aiheena esim järjestöjen vaikuttavuus ja yhteistyön kenttä sekä -rakenteet.

Päätös: Käytiin linjakeskustelu ja todettiin, että tutkimuksen teko vaikuttavuudesta olisi erittäin tarpeellinen. Päätettiin tehdä yhteistyötä Mirja Kaartisen kanssa opinnäytetyöhön liittyen. Keskustelussa todettiin, että haasteena järjestötyössä on vapaaehtoisten sitoutuminen, tiedolla johtaminen, johtamiskäytännöt, rahoitus ja avustuskäytänteet. Opinnäytetyössä on tärkeää miettiä, miten vaikuttavuus määritellään, mistä näkökulmasta sitä tarkastellaan ja millä tavoin mitataan. Vaikuttavuus on laaja asia, joten aihetta on syytä rajata alueen, tietyntyyppisten järjestöjen tai muun vastaavan tekijän mukaan.

5. Maakunnan yhteistyöryhmän jäsenen vaihtaminen

Vakiintuneen käytännön mukaan maakunnan järjestökenttää maakunnan yhteistyöryhmässä on edustanut järjestöneuvottelukunnan puheenjohtaja ja hänen varajäsenenä on toiminut neuvottelukunnan varapuheenjohtaja. Tällä hetkellä MYR:n jäsenenä toimii edellisen toimikauden puheenjohtaja Esko Hassinen ja hänen varajäsenenään Arja Sutela.

Päätös: Järjestöneuvottelukunta esittää maakuntahallitukselle maakunnan yhteistyöryhmän jäseneksi neuvottelukunnan nykyistä puheenjohtajaa Esa Aunolaa ja varapuheenjohtaja Heli Hietalaa.

6. **Nimeämispyyntö maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukuntaan**

Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunnan nykyinen jäsen on Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry ja sen toiminnanjohtaja Anna Katajala. Nimeämispyyntö pöytäkirjan liitteenä 3.

Kokouksessa tehtiin esitys valita jäseneksi Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysturvayhdistys ja varalle Vuolle Setlementti ry.

Päätös: Päätettiin esityksen mukaisesti. Yhdistykset valitsevat itse henkilöjäsenen. Pöytäkirjan ote toimitetaan asianosaisille tahoille.
Päätettiin myös, että jatkossa vuoropuhelua tiivistetään niiden tahojen kanssa, joihin järjestöneuvottelukunta on nimennyt jäseniä. Tämä tulee olemaan säännöllinen osa järjestöneuvottelukunnan kokouksia.

7. Toimintasuunnitelman toimeenpano

- järjestötuokio 21.2.2023 klo 17-18. Linkki tapahtuman sivulle.
- Kuusamon opintomatka 25.-26.4.2023. Ilmoittautuneita seitsemän.

Päätös: Merkittiin tiedoksi tulevat tapahtumat.

8. Muut asiat

Käsiteltiin seuraavat muut asiat:

- Tulevaisuuden sote-keskus-kehittämisohjelmien ja järjestöverkostojen yhteistapaaminen 21.2.2023 klo 8:30-9:30. Linkki tapahtumailmoitukseen.
- Annettu lausunto selvityksestä järjestöjen varainhankinnan avustamisesta ja tukemisesta valtion-avustustoiminnassa (pöytäkirjan liitteenä 4).
- Lapin järjestöneuvottelukunnan vierailu Pohjois-Pohjanmaalla. Esitys joko 24.3. tai 31.3.
- Oulun kaupungin järjestöavustukset / Pasi Laukka. 182 000 euroa järjestöavustuksia siirtyy hyte-työhön, niihin toimintoihin, joihin esim Pohde ei avustusta myönnä. Kriteerien valmistelu käyn-nissä. Luonnosta esitellään ja järjestöjä kuullaan 28.2. klo 17 paikkana Aleksinkulma.

Päätös: Päätettiin, että Lapin järjestöneuvottelukunnan vierailu toteutetaan 31.3.2023. Merkittiin muut asiat ja käyty keskustelu tiedoksi.

9. Seuraava kokous

Päätös: Seuraava kokous järjestetään 31.3.2023 klo 13 alkaen. Paikkana PPL:n Siikasali.

10. Kokouksen päättäminen

Päätös: Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15:25.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Esa Aunola / puheenjohtaja

Auli Suorsa / sihteeri

Auta Lasta ry
Lastensuojelun
&
Varhaiskasvatuksen
palvelut
-Oulu-

Kehittämistä, vaikuttamista, vapaaehtoistyötä ja palvelutuotantoa

POHJOIS-POHJANMAAN JÄRJESTÖNEUVOTTELUKUNTA

9.2.2023

Annikki Raatikainen 1921-2001

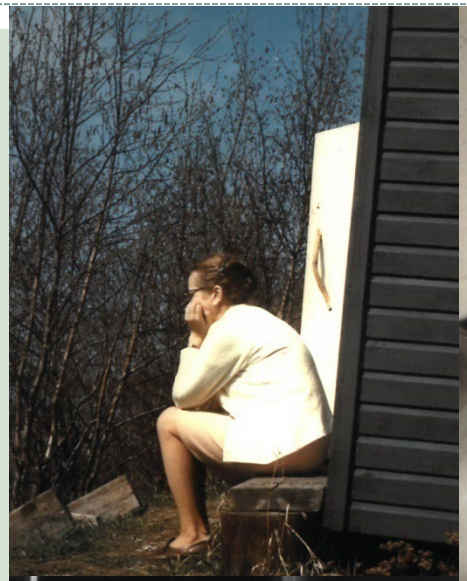

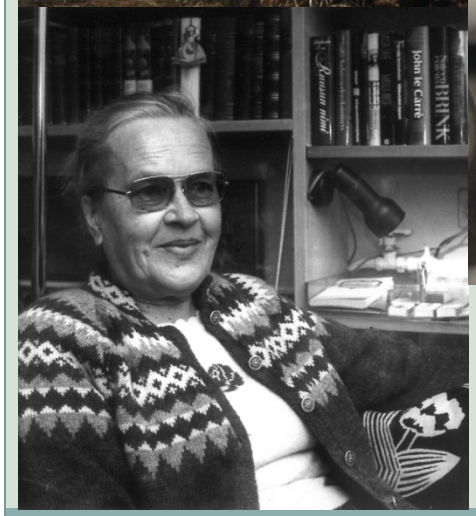

1969

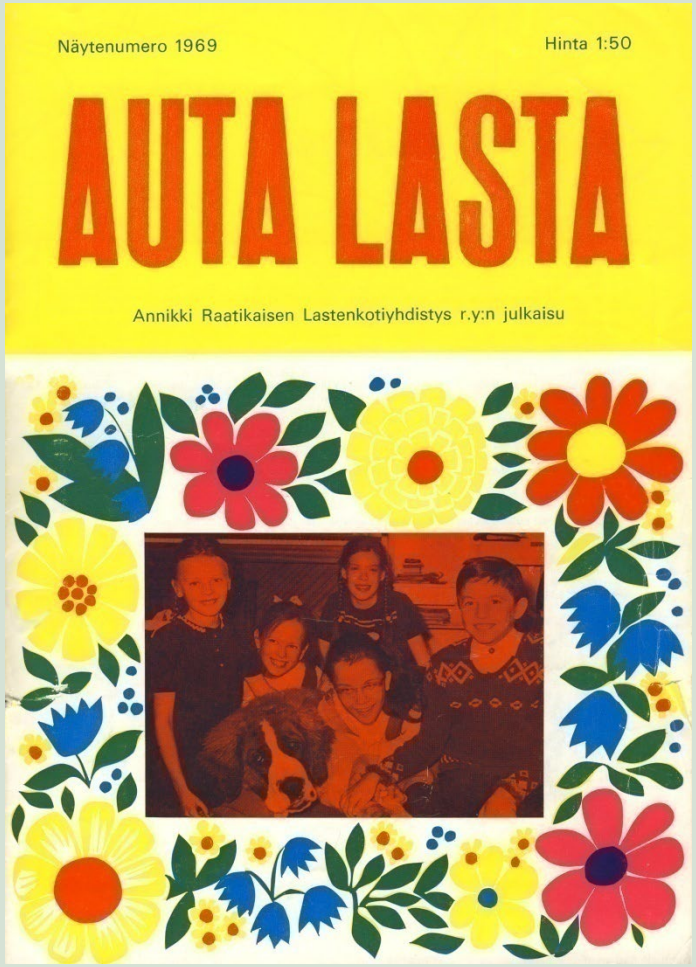
Näytenumero 1969
Hinta 1:50
AUTA LASTA
Annikki Raatikaisen Lastenkotiyhdistys r.y:n julkaisu

Raha-automaattiyhdistyskö avun toisi?

Liite b:

Erillinen perustelu Raha-automaattiyhdistykselle

Annikki Raatikainen on Suomussalmen salokylien sosiaalisten puutteiden pakosta oma-aloitteisesti joutunut aloittamaan lastenkodinluontoista toimintaa ja sitä jatkamaan myöhemmin Ilmajoelle muutettuaan kaikkiaan 14 vuoden aikana.
Hänen kotinsa palveli aluksi vastaanottokodin tapaisena yksityiskotina viranomaisten valvonnassa. Kun kaikille huostaanotetuille lapsille ei pysyväistä kasvatuskotia ilmaantunut, niin kodin luonne vuosien kuluessa viranomaisten silmissä muuttui lastenkodinluontoiseksi, vaikkei koti muodollisesti sitä ollutkaan, - kaikkihan oli vain Annikki Raatikaisen varassa ja vastuulla. Lasten lukumäärä oli korkeimmillaan 28, joukossa 13 kehitysvammaista. Apulaisiakin on ollut 8 samanaikaisesti.
Kuntien maksamat hoitomaksut, joita kaikki kunnat eivät suorittaneetkaan, koska esim. seitsemää romaanilasta ei kukaan avustanut, sillä kunnat syyttelivät toisiaan huoltovelvoitteista, eivät luonnollisesti pystyneet peittämään kodin taloudellisia menoja, vaan Annikki Raatikaisen pystyvyys ja yritteliäisyys tulivat avuksi: Hän kirjoitti ja kustansi pari kirjaa "lapsistaan" sekä harjoitti vaatimatonta tekstiililiikettä Ilmajoella.
Huoltoviranomaisten ja lääkärien tarkastusmerkinnät todistavat, että Annikki Raatikainen sai kiitosta ja erinomaista tunnustusta osakseen toiminnoistaan.
Nti Raatikaisen muutettua vuoden vaihteessa lasten kouluutuksen ja monien muiden seikkojen takia Ouluun, näytti sivullisilta hänen voimavaransa osoittavan ehtymisen merkkejä, - varsinkin asunnon hankkiminen suurelle perheelle osoittautui kuluttavaksi toiminnaksi ankean asuntopulan aikana, joten ystävät jo aikaisemmalta ajalta hänet tuntien perustivat keväällä nti Raatikaisen pyynnöstä hänen nimeään kantavan lastenkotiyhdistyksen, jonka tarkoitus on tukea ja jatkaa Annikki Raatikaisen pitkäaikaista työtä hoivaamista tarvitsevien lasten hyväksi.
Yhdistyksen lähitavoitteeksi nähtiin rakennuttaa ajanmukainen

lastenkotirakennus ja muuttaa tämä yksityiskoti viralliseksi lastenkodiksi.

Molemmat tavoitteet ovat näinä päivinä toteutumassa. Oulun Helluntailähetys ry. otti uuteen toimitelosuunnitelmaan siipirakennuksena yhdistyksemme omistukseen ja hallintaan tulevan lastenkotirakennuksen, jonka piirustukset seuraavat oheisena samoin kuin myöskin jäljennös yhdistysten välillä tehdystä sopimuskirjasta lastenkotirakennuksen omistamisesta. Sosiaaliministeriön taholta on suoritettu lastenkotirakennuksen katselmus ja todettu sen täyttävän tiukat vaatimukset. Myöskin saman ministeriön taholta on hyväksytty lastenkodin ohjesääntö, mikä myöskin seuraa oheisena. Lastenkodin johtokuntaan tulee itseoikeutettuna jäsenenä ohjesäännön mukaan kuulumaan Oulun kaupungin sosiaalijohtaja tai hänen esittämänsä henkilö. Sosiaalijohtaja Jori Rissanen on jo nyt ilmoittanut tulevan itse mukaan johtokuntaan.
Yhdistystoiminnan olemme taloudellisesti joutuneet aloittamaan aivan tyhjästä. Olemme kuitenkin ryhtyneet julkaisemaan AUTA LAS[illegible] nimistä lehteä, jonka ensimmäisestä numerosta sekä siihen liittyvistä pienistä lahjoituksista on kertynyt n.10.000 mk. Kuitenkin olemme lähtenneet rakentamaan lastenkotia Oulun Helluntailähetys ry:ltä saadun tuen turvin, niin ettei meille esitetä kuin 130.000 mk:n suuruista lunastussummaa, mutta tämäkin tuottaa meille aivan ylivoimaisia vaatimuksia, joten Raha-automaattiyhdistykseltä nyt anomamme avustus takaisi meille taloudelliset toimintamahdollisuudet eikä velkataakka muodostuisi koko toimintaamme kuristavaksi kuormaksi.
Anomamme avustussumman yhdistyksellemme myöntäminen, olisi samalla tunnustus Annikki Raatikaisen pitkäaikaiselle raadannalle lastensuojelutyössä yksityishenkilönä, sillä eihän hänellä ole ollut oikeutta tällaisia avustuksia edes anoakaan, vaikka hänen toimintansa olisi sitä täysin edellyttänytkin.
Oheistamme myöskin Oulun kaupungin sosiaalijohtajan Jori Rissasen todisteen sekä kunnioittaen viittaamme, että sosiaaliministeriön lastensuojeluosastolta on myöskin saatavissa seikkaperäisiä tietoja Annikki Raatikaisen toiminnasta.

Oulussa 25 päivänä marraskuuta 1969.

Esko Nevasaari
puheenjohtaja

Yrjö Perksalo
sihteeri

1970 -luku

AUTA LASTA
AUTA LASTA
AUTA LASTA
AUTA LASTA
Auta Lasta
Auta Lasta
Auta Lasta
Auta Lasta
Auta Lasta
Auta Lasta
Auta Lasta
Auta Lasta
Auta Lasta
Auta Lasta
Auta Lasta
Auta Lasta
Auta Lasta
Auta Lasta

Talousarvio tuotoista vuodelle 1971

(Johtokunnan kokouspöytäkirja 3.11.1970)

Valtionapu	4000 mk
Hoitomaksut kaupungilta	52 195 mk
Hoitomaksut päivähoitolaisista	15 000 mk
Yhdistykseltä	850 mk
YHTEENSÄ	86045 mk

⇒ 178 410 € vuoden 2022 rahan arvossa

(lähde: Tilastokeskus rahanarvokerroin 1860 -2015)

Seuraavassa kokouksessa 20.1.1971: Minimipalkkalakiin perustuen tarkistettiin henkilökunnan palkkaus. Todettiin että neljällä vakinaisella lastenhoitajalla palkkaus täyttää lain määräämän minimirajan ja kahden harjoittelijan kohdalla noudatetaan eri säännöksiä.

1.8.1972 kokouksessa johtokunta päätti alkaa samalla päivämäärällä maksaa palkkaa myös kodin johtaja Raatikaiselle.

Samassa kokouksessa päätettiin anoa Oulun kaupungilta hoitopäivämaksun korotusta 13:sta 14:än markkaan /lapsi

17.10.1974 : Keskusteltiin seuraavista hankinnoista ....Pölyimuri on usein rikki. Tälle vuodelle ei kuitenkaan voida uutta hankkia. Yritetään korjaamalla viat päästä ensi vuoden puolelle

Annikki Raatikaisen lastenkotiyhdistyksestä Auta Lasta -yhdistykseksi

- 2.1.1973 yhdistyksen nimi muutetaan Auta Lasta ry:ksi
- 1973 Raatikainen sai pyytämänsä vapautuksen lastenkodin johtajan tehtävistä ja alkoi valmistautumaan uusiin haasteisiin.
- 1974 Raatikainen matkustaa autolla 11:en maan halki Bangladeshiin auttamaan suuressa hyökyaallossa orvoiksi jääneitä lapsia. 25 vuotta myöhemmin Raatikainen arvioi Bangladeshiin perustamiensa lastenkotien pelastaneen n. 5500 lasta nälkäkuolemalta
- Päivähoitolaki 1973

Talkoillaan

1980 –luku, ei myytäväksi

- Lastensuojelulaki 1983 (edellinen 1936)
- Uusien toimitilojen rahoitus, suunnittelu ja toteutus

=>keittiö- ja huolto-osa käyttöön 1985

Viranomaisten puolelta mielipiteenä oli, ettei uusia lastenkoteja enää ole syytä perustaa.

Oulun läänin alueella lastensuojelulaitoksia:

neljä kunnallista, yksi valtion ja neljä yhdistysten ylläpitämää

Heinäkulmasta kohti Heinäsalmea

1990 -luku

Auta Lasta
EI MYYTÄVÄKSI!
Auta Lasta
EI MYYTÄVÄKSI!
Auta Lasta
Kesäkuu 1991
"sallikaa lasten tulla minun tyköni"
Auta Lasta
Joulukuu 1991
"Älkää pelätkö, sillä minä ilmoitan teille suuren ilon"
EI MYYTÄVÄKSI!
Auta Lasta
Kesäkuu 1992
Lapsen tulisi voida leikin lapsuus ja laskeutua sitten omalle paikalleen kuin muuttolintu, joka palaa pitkältä matkalta, asettua reviirilin ja aloittaa elämäntehtävän.
Liisa Laukkarinen
EI MYYTÄVÄKSI!
Auta Lasta
Kesäkuu 1993
Ei lasta voi rakastaa tai ihmeitä auttaa yrittämällä muuttaa häntä, ymmärtämättä hänen olemustaan.
Liisa Laukkarinen
EI MYYTÄVÄKSI!
Auta Lasta
Joulukuu 1993
EI MYYTÄVÄKSI!
Auta Lasta
Toukokuu 1994
Auta Lasta
Joulukuu 1994
Pysähdyn hetkeksi, nuotin sanomaan joulun, hauhon vöeclä, lauauma enkelten, mihi hämmästyytte sähköhtiin.
Joulukuun pakkanen tuoreilla merkkien, ei seinähtää ovi kärsinen ikuinen, luen toiveita silmiätä lapsien
— tule joulu, tuo terveiset jouhoita enkelten
O.P. Tikka
Auta Lasta
Marraskuu 1995
Kaikos, eikä Ehtoon Lasta
EI MYYTÄVÄKSI!
Auta Lasta
Kesäkuu 1996
EI MYYTÄVÄKSI!
AUTA LASTA
EI MYYTÄVÄKSI
AUTA LASTA
Heinäsalme
helmas
Hietasaa
sydämes
Elämän evätä
Auta Lasta Ry
14.2.1999
Juhlanumero

Muutto ”maalle” 1990

Laman kautta kohti tuotteistamisen tuhatlukua

- 1990 –luvun laman myötä lastenkotitoiminnan rahoitus muuttui. Tähän saakka Oulun kaupunki oli ostanut etukäteen vuodeksi lastenkodin hoitopaikat ja toiminnan suunnittelu oli varsin helppoa. Muutoksen myötä kaupunki maksoi vain toteutuneista hoitopäivistä.
- Päivähoitotoiminta keskeytettiin kannattamattomana 1994
- 1995 Järjestäytyminen työnantajaliittoon (Sosiaalialan palvelutyönantajat, nyk. EK:n hyvinvointialan liitto HALI ry)
- 1998 ensimmäiset yhdistelmätukityöntekijät (nyk. palkkatuki) avustaviin tukipalvelutehtäviin. Seuraavan kymmenen vuoden aikana tukityöllistettiin lähes sata henkilöä.
- 1999 jäseneksi valtakunnalliseen keskusjärjestöön Lastensuojelun Keskusliitto

2000 -luku

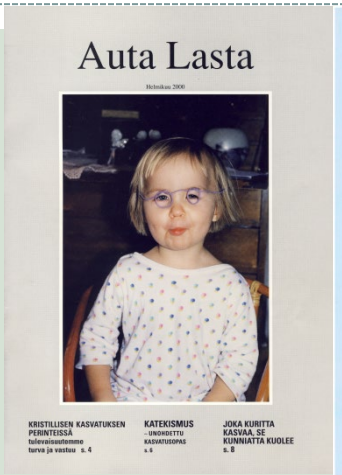
Auta Lasta
KRISTILLISEN KASVATUKSEN PERINTEESSÄ tulevaisuutemme turva ja vastuu s. 4
KATEKISMUS
JOKA KURITTA KASVAA, SE KUNNIATTA KUOLEE s. 8

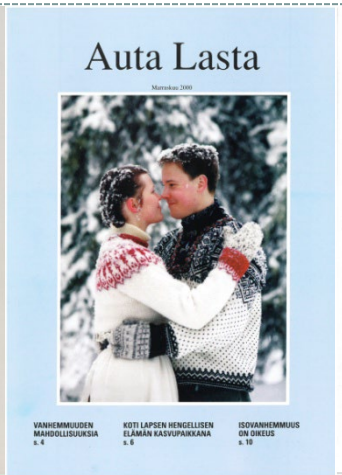
Auta Lasta
VANHEMMUUDEN MAHDOLLISUUKSIA s. 4
KOTI LAPSEN HENGELLISEN ELÄMÄN KASVUPAIKKANA s. 6
ISOVANHEMMUUS ON ÄIKEUS s. 10

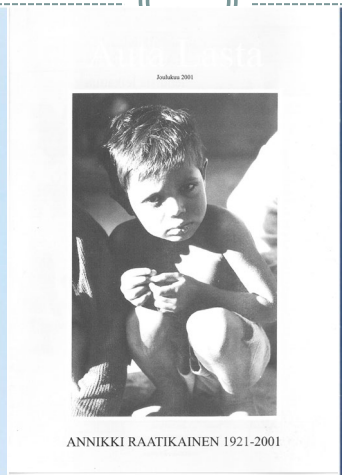
ANNIKKI RAATIKAINEN 1921-2001

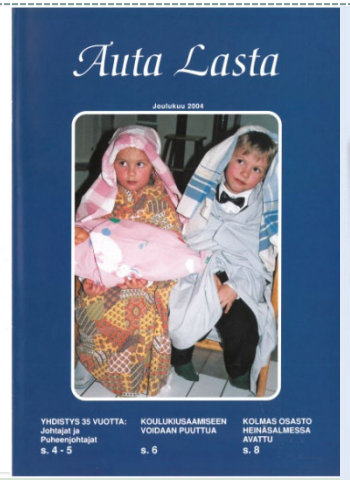
Auta Lasta
YHDISTYS 35 VUOTTA: Johtajat ja Puheenjohtajat s. 4 - 5
KOULUKIUSAAMISEEN VOIDAAN PUUTTUA s. 6
KOLMAS OSASTO HEINÄSALMESSA AVATTU s. 8

Auta Lasta
Auta Lasta ry
Heinäsalmikoti
Päiväkoti Evässreppu

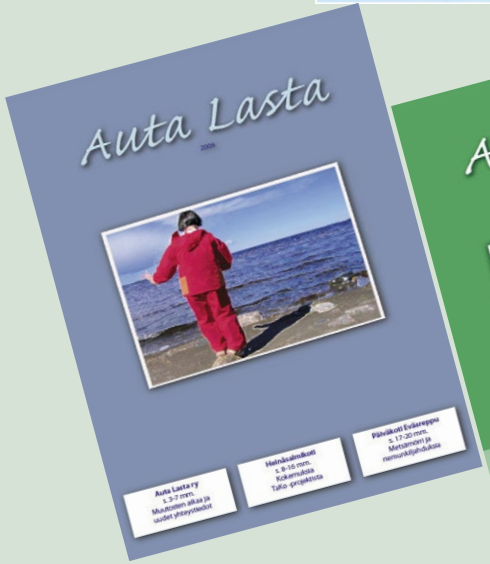
Auta Lasta

Auta Lasta
Auta Lasta ry s. 3–5, 14:
Heinäsalmikoti s. 7–15:
Päiväkoti Evässreppu s. 16–17:

Auta Lasta
AUTA LASTA RY
40 VUOTTA
6.2.2009

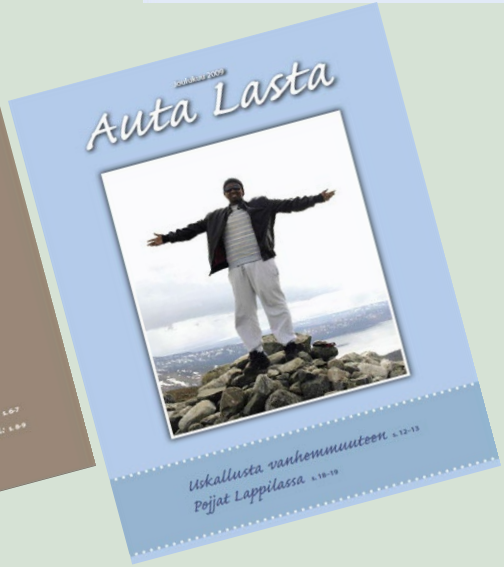
Auta Lasta
Uskallusta vanhemmuuteen s. 12-13
Pojjat Lappilassa s. 18-19

Kasvun aika

- Lastenkotitoiminta laajennettiin kysynnän kasvaessa v. 2000 kahdeksasta yhteentoista, v. 2002 yhdestätoista kolmeentoista ja v. 2004 uuden osaston avaamisen myötä yhdeksääntoista asiakaspaikkaan.
- Henkilöstön täydennyskoulutukseen panostaminen =>vuosien 2002-2009 aikana yhdeksän työntekijää perheterapeuteiksi (psykoterapeutti)
- Päiväkotitoiminta aloitetaan uudestaan v. 2000
- Yksityisiä yrityspohjaisia lastensuojeluyksiköitä syntyy nopeaan tahtiin. Enimmillään vuosituhannen alussa Oulun läänin alueella yksityisiä perhekoteja lähes 70 ja koko maassa lähes 500.

Avustuspolitiikka

- 2002 Auta Lasta ry:n ensimmäinen RAY -avusteinen kehittämishanke käynnistyy

- 2003 viimeinen RAY:n investointiavustus. Lastenkotitilojen rakentamiseen 1985-2003 saatiin Raha-automaattiyhdistykseltä investointiavustusta 70% hyväksytyistä rakennuskustannuksista.
- Lastensuojelun sijaishuoltoon syntyi 1990 –luvulta alkaen yritysmuotoista perhekotitoimintaa, jolloin RAY: n yhdistysten palvelutuotantoon kohdistuvan investointituen katsottiin vääristävän kilpailua.

- Oulun kaupunki kilpailutti ensimmäisenä kuntana Suomessa lastensuojelun sijaishuollon palvelut 2003
- Palveludirektiivi, hankintalaki 2007, puitesopimukset
- Lastensuojelulaki 2007

Yhdistykset tarjoavat sosiaalialan palveluja, koska kunnat ovat ulkoistaneet useita palvelujaan ja ostavat mm. sosiaalialan palveluja sekä yksityisiltä yrittäjiltä että yhdistyksiltä. Useassa tilanteessa yhdistykset tarjoavat palvelujaan kilpailutilanteessa markkinaehdoin ja palkatun henkilökunnan voimin. Toimintaan on sitoutunut pääomaa ja käyttäjiltä peritään käyvän hinnan mukainen maksu palvelujen käytöstä. Tällöin toiminta on lähtökohtaisesti katsottu olevan elinkeinotoimintaa. (Verohallinto 2007c, 26.)

- Palvelutoiminnassa yhtiöittämistä tarjotaan ratkaisuksi yleishyödyllisten yhdistysten ongelmiin, jotka liittyvät lähinnä verotukseen ja julkiseen tukeen. Ongelmatonta yhtiöittäminen tai muu toiminnan muutos ei ole. Liiketoiminnan harjoittaminen on herättänyt järjestökentässä paljon keskustelua. Osan mielestä se ei sovi kansalaisjärjestötoiminnan luonteeseen millään tavoin. Toisten mielestä taas liiketoiminta on hyväksyttävää toimintaa, jos se on riittävän hyvin sidottu järjestön aateperustaan. Kaupalliseen, yrityspohjaiseen liiketoimintaan liittyy voiton tavoittelu, mutta yleishyödyllisyyteen pohjautuvassa liiketoiminnassa pyritään hankkimaan ylijäämää, jolla toimintaa ylläpidetään ja kehitetään. (Jeronen 2009, 44 ; Räty 2010 mukaan)

Vuoden 2007 toimintakertomuksesta

- *Edellisenä vuonna Ernst & Youngin laatiman veroselvityksen myötä yhdistys ilmoittautui 1.1. 2007 alkaen arvonlisävelvolliseksi tarjoilu- ja kiinteistöhuoltopalvelujen omaan käyttöön ottamisesta sekä palvelujen myynnistä.*
- *Tuloverotuksen osalta yhdistys sai tiedon 18.6.07, jonka mukaan lastenkoti- ja päiväkotipalvelusta saatua tuloa on pidettävä yhteisön tuloverolain 23 §:n mukaisena elinkeinona. Sama koskee myös tähän toimintaan liittyviä työnohjaus- ja konsultaatiopalveluja, asiantuntijaluentoja sekä tilojemme käytöstä saatuja tarjoilu- ja vuokratuloja.*

2010 -luku

Joulukuu 2010
Auta Lasta
Joulukuu 2011
Auta Lasta
Joulukuu 2012
Auta Lasta
Joulukuu 2013
Auta Lasta
Joulukuu 2014
Auta Lasta
Joulukuu 2015
Auta Lasta

Vuoden 2021 tilinpäätös

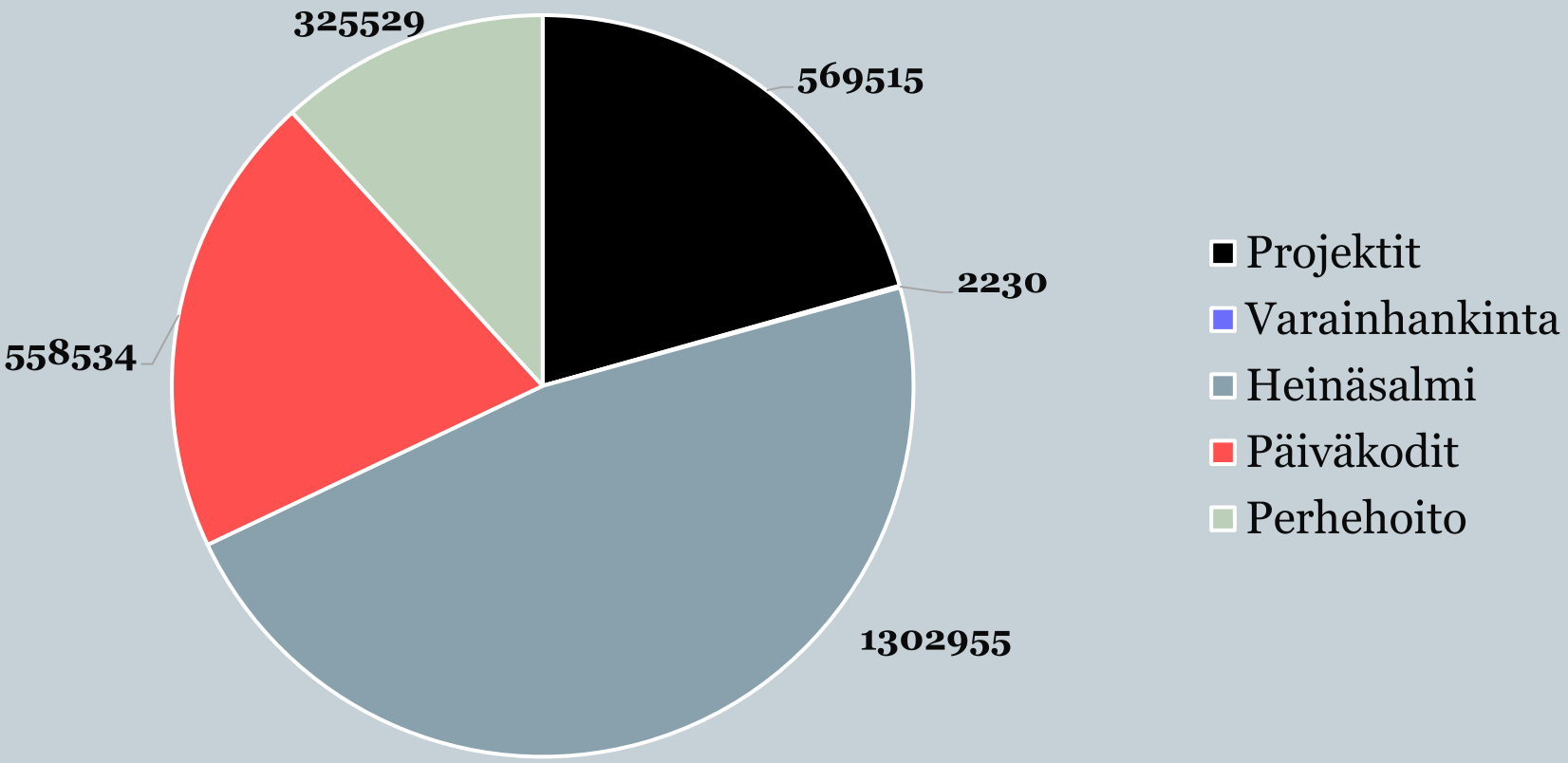

Vuosi 2023

- 49 kokoaikaista työntekijää ja yli 20 tuntipalkkaista resurssityöntekijää
- Talousarvio 3,5 miljoonaa euroa
- Uusi STEA –rahoitteinen Järjestövarikko –hanke 2023-2025

Järjestövarikko-hankkeessa kehitetään ja toteutetaan kolmannen sektorin toiminnan ohjaamista kuormittuneessa elämäntilanteessa elävien perheiden tueksi osana yhteisövaikuttavuusmallia. Yhteisövaikuttavuusmallissa perheitä ei lähetetä muihin palveluihin tai muiden toimijoiden autettavaksi, vaan kootaan yhteen ne toimijat, jotka voivat tukea perhettä konkreettisesti. Järjestövarikon rooli yhteisövaikuttavuusmallissa on työskennellä julkisen sektorin ammattilaisten (sote- ja perhekeskukset, koulut, varhaiskasvatus) ja perheiden rinnalla. Järjestövarikko tunnistaa perheiden tarpeita kolmannen sektorin tuelle ja toiminnalle, etsii toimintamahdollisuuksia, kokoaa yhteen tuen järjestämisen kannalta keskeisiä toimijoita, sopii yhteistyöstä ja saattaa tarpeen mukaan lapsia, nuoria ja perheitä konkreettisesti toiminnan pariin.

Pohdittavaa

- Palvelutuotanto, palvelutoiminta
- Aatteellisuus
- Tuotteistaminen, hinnoittelu, myynti
- Yleishyödyllisyys
- Vapaaehtoistyö
- Kannattavuus
- Markkinatilanne

Mitä yhdistys tarvitsee palvelutuottajana?

- Toimitilat
- Viranomaisten myöntämät luvat
- Ammattihenkilöstö
  =>henkilöstöhallinto
- Talousosaaminen
- Asiakkuudet
- Kilpailutusosaaminen

1.1.2023 hyvinvointialueet

- Miten palveluja tuottavien pienten ja keskisuurten yhdistysten käy hyvinvointialueiden palvelutuotannossa suurten ja monikansallisten yritysten joukossa jos palveluja tulevaisuudessa kilpailutetaan yhä suurempina kokonaisuuksina?
- Alihankintatuottajana ? Kumppanuuksia?

Palveluja tuottavat SoTe -järjestöt 11/2020

*sosiaali- ja varhaiskasvatuspalveluita tuottaa 784 järjestöä (1591 toimintayksikköä) =>18% kaikista palvelutuottajista

*terveyspalveluita 193 (297 toimintayksikköä) =>3% kaikista

*108 järjestöä tuottaa molempia

- Yleisimpiä järjestöjen tuottamia sosiaali- ja varhaiskasvatuspalveluja ovat Päivätoiminta (235), Varhaiskasvatus (228), Asumispalvelut ei ympärivuorokautinen (195), Asumispalvelut ympärivuorokautinen (184) ja Kotipalvelu (132)

Luvanvaraisia laitoshoidon palvelutuottajia 29

Auta Lasta ry tänään

VETUROINTI

AUTA LASTA RY -KOTIA LÄHELLÄ

TUETTU VEIKKAUKSEN TUETTOILLA

Lapsirikas -toiminta

TUETTU VEIKKAUKSEN TUETTOILLA

Raahen seudun HYVINVOINTI-KUNTAYHTYMÄ

Oulu Capital of Northern Scandinavia

Auta Lasta ry

Järjestövarikko –projekti 2023-2025

LASTENSUOJELUN KESKUSLIITTO

VARSINAIS-SUOMEN LASTENSUOJELU-JÄRJESTÖT

EHJÄ ERITYISHUOLTOJÄRJESTÖJEN LIITTO EHJÄ RY

PESÄPUU RY • LUPAUS LAPSELLE

Perhe-hoitoliitto

Heinäsalmikoti

Sijais-, avo- ja jälkihuollon palvelut

Laululinnun päiväkoti

Päiväkoti Eväsreppu

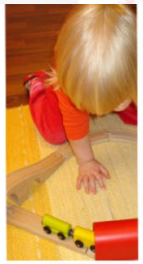

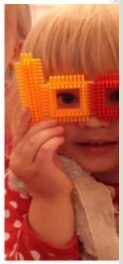

AUTA LASTA

www.autalasta.fi

KUNTA LIITTO

HYVIL

Järjestöjen, kuntien/kuntayhtymien ja hyvinvointialueiden yhdyspinnat

Pohjois-Pohjanmaan järjestöneuvottelukunta

9.2.2023 Liisa Jurmu

Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää toimivaa yhteistyötä useilla eri osa-alueilla

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

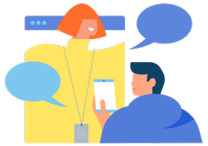

Työllisyyden hoito

Maahanmuutto ja kotoutumisen edistäminen

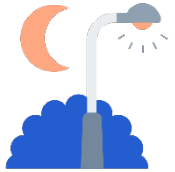

Turvallisuus ja häiriötilanteisiin varautuminen

HYVIL KUNTALIITTO

Kuntien ja hyvinvointialueiden yhdyspintojen muutostukiprojekti

Tavoitteena

- Tuottaa konkreettisia ohjeita, suosituksia, työvälineitä, toimintamalleja ym. kuntien ja hyvinvointialueiden yleisen yhteistyörakenteen ja yhdyspintojen valmistelutyön tueksi
- Tunnistaa, koota ja jakaa hyviä käytänteitä kunnista ja alueilta
- *Lisätä ymmärrystä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja yhdyspintatyön merkityksestä*

Työpaketit

- Yhteistyön yleiset toimintamallit ja johtamisen rakenteet
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- Sivistys ja sote
- Työllisyyden hoito
- Maahanmuutto ja kotoutuminen
- Varautuminen ja sisäinen turvallisuus (ml.Pela)

+ muut yhdyspinnat

Toteutus

- Hyödynnetään kuntien ja hyvinvointialueiden verkostoja työskentelyssä
  - Mukana kehittäjäkumppaneita
- Yhteistyö ministeriöiden kanssa
- Yhteistyötä myös muiden sidosryhmien kanssa
- Projektia rahoittaa Kuntaliitto, Hyvil ja STM.

Projekti jatkuu 31.12.2023 asti

HYVIL KUNTALIITTO

Miten yhteistyö kuntien ja hyvinvointialueiden välillä on edennyt ja sujunut?

Missä mennään yhteistyössä alueilla?

- Strategisia yhteistyösopimuksia on tehty tai on suunnitteilla, ei kaikilla alueilla
- Maakuntien liittojen rooli on vaihteleva
- Neuvotteluja on käynnistetty ja myös harjoiteltu, ei kaikilla alueilla
- Rakenteet ja toimintamallit sekä resurssit ovat moninaiset
- Yhdyspintakohtaisesti toiminta on eri vaiheissa
- Monenlaisia käytännön kysymyksiä nousee esille, järjestämisvastuun siirtymisen jälkeen

Yhdyspintojen tilannekuvakysely

Poimintoja keskeisistä tuloksista

- Enemmistö (lähes 2/3) vastaajien edustamista organisaatioista tai toimialoista on mukana valmistelussa
- **Yhdyspintavalmistelussa on paljon kehitettävää**, erityisesti valmistelun suunnitelmallisuus (40 %) sekä yhteinen tietopohja ja tilannekuvan hyödyntäminen koettiin toteutuvan huonosti (39 %). Myös yhteistyön avoimuudessa, vuorovaikutteisuudessa ja kumppanuudessa sekä säännöllisten tapaamisten toteutumisessa kehitettävää.
- **Selkeästi määriteltyjen vastuuhenkilöiden puute** hyvinvointialueiden puolelta on hidastanut yhteistyötä syksyn aikana.
- **Työnjakoa monissa yhdyspintaosa-alueissa ei koeta riittävän selkeänä.** Työnjaon näki selkeäksi esimerkiksi kotoutumisen edistämisessä vain 14%, asumiseen liittyvissä kysymyksissä 14% ja työllisyyden hoidossa vain 16% vastaajista
  - Työnjaon epäselvyyksiin koettiin vaikuttavat mm. yhdyspintatehtäviä koskevan lainsäädännön keskeneräisyys sekä se, että valmistelu ja työnjakoa koskevat keskustelut hyvinvointialueen ja kuntien ovat jääneet toistaiseksi liian ylätasoisiksi.

Tilannekuvakysely toteutettu 8/2023, seurantakysely tulossa keväällä 2023 - Miten yhteistyö on edennyt?

Kyselyn **kohderyhmänä** olivat kuntien **johtavat viranhaltijat, toimialajohto, hallitusten ja valtuustojen puheenjohtajistot** sekä kuntayhtymien (ei kuitenkaan sote-kuntayhtymien) johtajat.
Kyselyyn saatiin vastausaikana 19.8.2022-1.9.2022 kunnilta ja kuntayhtymiltä **yhteensä 686 vastausta**.

Kuntien hyte-resursseja koskeva kysely

Poimintoja tuloksista

- Vastanneista kunnista 75 % on nimetty viran-/ toimenhaltija, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kunnan alueella 1.1.2023.
- Henkilöstöresurssia kunnan alueen asukkaiden hyten koordinaatiotyöhön on 49 % vastanneista kunnista alle 1 htv ja 38 % vastanneista kunnista on 1-2 htv:tä.

Oletteko jo sopineet kunnan ja hyvinvointialueen yhteisistä alueen asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä edistävistä yhteistyömuodoista, jotka otetaan käyttöön 1.1.2023?

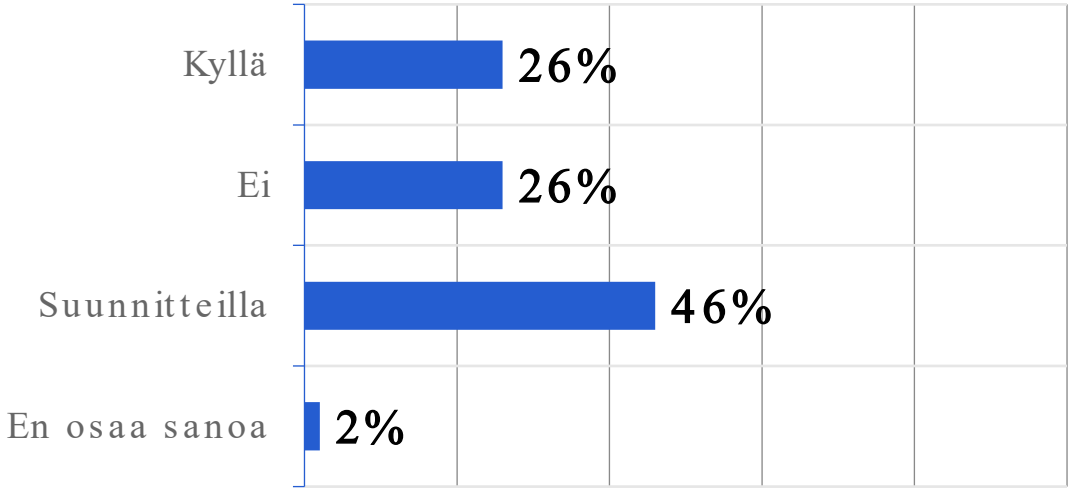

Kuntaliiton toteuttamalla kyselyllä kartoitettiin kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen mahdollisuuksia 1.1.2023 alkaen. Kyselyyn saatiin vastausaikana 8.11.2022-22.11.2022 saatiin vastaus 98 kunnasta. Vastaajista noin 45 % oli johtajia, noin 30 % hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaattoreita ja noin 13 % päälliköitä. Loput vastaajista (noin 12 %) muita asiantuntijoita, sihteereitä yms.

Järjestöyhteistyö - ajankohtaista

HYVIL KUNTA LIITTO

Järjestöyhteistyö kunnissa ja hyvinvointialueilla

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021 6 ja 7 §

- Sekä kuntien että hyvinvointialueiden on
  - tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä **yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien** muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.
  - **edistettävä** hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien **järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä**

KUNTA LIITTO

Toimivan järjestöyhteistyön osatekijöitä

Toimintaperiaatteet

Tarvitaan toimintaperiaatteet järjestöjen tukemisesta ja yhteistyöstä eli **järjestöyhteistyön malli**.

Vastuutaho

On tärkeää, että yhteistyö järjestöjen kanssa on vastuutettu. Toimiva yhteistyö edellyttää vastuuhenkilöitä kunnan ja hyvinvointialueen **toiminnan eri tasoilla.**

Säännöllinen vuoropuhelu

Tarvitaan rakenteet kuntien, hyvinvointialueen ja järjestöjen **säännölliselle vuoropuhelulle**.

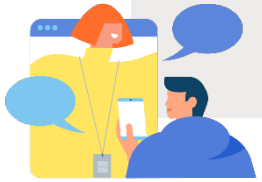

Resurssit

Järjestöjen toiminnan tukeminen henkilö- ja rahallisin resurssein.

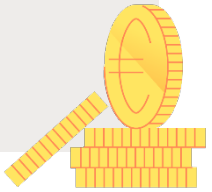

Järjestöavustukset 1/2

- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä edellyttää, että hyvinvointialueet edistävät hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä. Käytännössä tämä tarkoittaa järjestöavustuksia, järjestöiden käyttöön tarjottavia tiloja sekä muuta tukea ja yhteistyötä.
- Hyvinvointialueet ovat suunnitelleet avustusmallejaan omista lähtökohdistaan, mutta valmistelussa on tehty jonkin verran yhteistyötä alueiden kesken. Näin mallit eivät ole yhdenmukaisia, mutta avustusten nimikkeistä, myöntämiskriteereistä ja tavoitteista löytyy yhtäläisyyksiä.
- Vuoden 2022 loppuun mennessä **viisitoista (15) hyvinvointialuetta sai järjestöavustusmallinsa valmiiksi.** Kaksi (2) aluetta päätti lykätä oman mallinsa toteutusta ja jakaa vuodelle 2023 järjestöavustuksia samalla tavoin kuin kunnat ovat aiemmin myöntäneet. Kolmella (3) alueella avustusmalli on vielä viimeisteltävänä.
- Järjestöavustusten hakuaika on monilla alueilla vuoden 2023 alussa. Eri avustuslajeilla on erilaisia hakuaikoja.
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä edellyttää myös kunnilta vastaavaa tukea järjestöille, ja kaikilla hyvinvointialueilla myös kunnat jatkavat järjestöjen avustamista, mutta avustamista koskevalle työnjaolle ei ole muotoutunut yhtä valtakunnallista linjaa.

LÄHDE: Soste, Hyvinvointialueet järjestöjen näkökulmasta, Järjestöjen sote-muutostuen tilannekuvaraportti, tammikuu 2023

Järjestöavustukset 2/2

- Rahallisten avustuslajien määrä vaihtelee aluekohtaisesti yhdestä kolmeen. Lisäksi tarjolla voi olla tukea, johon ei sisälly rahallista tukea. Kaikilla alueilla avustusten yleisenä periaatteena on tukea yleishyödyllistä järjestötoimintaa, joka tukee, täydentää ja paikkaa hyvinvointialueiden palveluita sekä vastaa hyvinvointialueen strategisiin tavoitteisiin.
- Avustettava toiminta halutaan rajata selvästi erilleen liiketoiminnasta ja palvelutuotannosta.
- Hyvinvointialueet toivovat avustettavan toiminnan vaikuttavan useamman kuin yhden kunnan alueella. Usein edellytyksenä on, että avustettavan toiminnan tulee olla avointa kaikille kohderyhmän edustajille hyvinvointialueella.
- Kaikilla avustusmallinsa jo luoneilla hyvinvointialueilla on tarjolla kumppanuusavustus, eli tiivistä ja pitkäkestoista yhteistyötä tukeva avustusmuoto, joka useimmiten on kohdennettu STEAn, ELY-keskusten tai muiden toimijoiden tukeman järjestötoiminnan osarahoitukseksi. Järjestön on omakohtaisesti selvitettävä, voiko se saada avustusta hyvinvointialueelta vai kunnalta.

LÄHDE: Soste, Hyvinvointialueet järjestöjen näkökulmasta, Järjestöjen sote-muutostuen tilannekuvaraportti, tammikuu 2023

Yhteistyön johtaminen, sopimuksellisuus ja neuvottelut

HYVIL KUNTA LIITTO

Kuntien, maakuntien liittojen ja hyvinvointialueiden tehtävät

Kunnat

Varhaiskasvatus
Esi- ja perusopetus
Lukio- ja ammatillinen koulutus
Vapaa sivistystyö
Kulttuuri-, liikunta ja nuorisopalvelut
Yhdyskuntatekniikka ja ympäristö
Elinkeinot ja työllisyys
TE-palvelut
Maankäyttö, asuminen ja liikenne

Maakuntien liitot

Alueiden kehittäminen
Maakuntakaavoitus

Alueen yhteinen edunvalvonta

Hyvinvointialueet

Terveydenhuolto
Sosiaalihuolto
Pelastustoimi

Yhteisenä tavoitteena hyvinvoivat asukkaat ja elinvoimaiset kunnat ja alueet

Muut alueen yhteistyötahot: *koulutuskuntayhtymät, muut viranomaistahot; TE-palvelut, Kela, AVI:t, kolmannen sektorin toimijat ja yksityisen sektorin toimijat.*

HYVIL KUNTA LIITTO

Kuntien, maakuntien liittojen ja hyvinvointialueiden nyt toteutuvia yhteistyömuotoja, esimerkkeiä

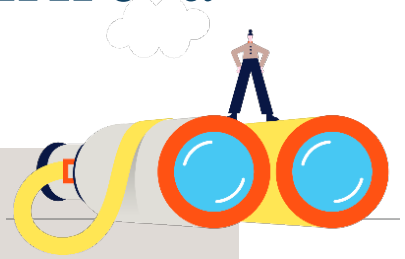

STRATEGIATASON YHTEISTYÖ

- Poliittisen- ja viranhaltijajohdon yhteistyöfoorumit
- Hyvinvointialueen, kuntien ja maakuntaliiton strateginen yhteistyösopimus
- Alueelliset/maakunnalliset hyvinvointikertomukset
- xx

TOIMIALAKOHTAINEN (JA MONIALAINEN) YHTEISTYÖ ALUEELLA

- Toimialakohtaiset verkostot; esimerkiksi sivistysjohtajat, kulttuuritoimijat
- Yhteiset hankkeet: kuten työllisyyden edistäminen, eri asukasryhmien hyvinvointi, kulttuurihyvinvoinnin edistäminen, ympäristö ja kestävyys, erilaiset aluekehittämiseen liittyvät projektit
- Yhteistyö vaikuttamistoimielimiin liittyen; esimerkiksi nuorisovaltuustot, järjestöneuvottelukunnat
- xx

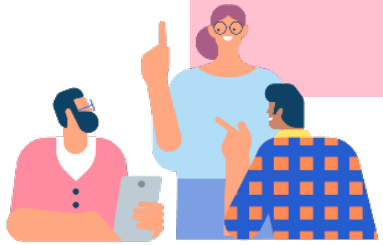

HYVIL KUNTALIITTO

Hyvinvointialueen ja kuntien strateginen yhteistyösopimus - mallipohja

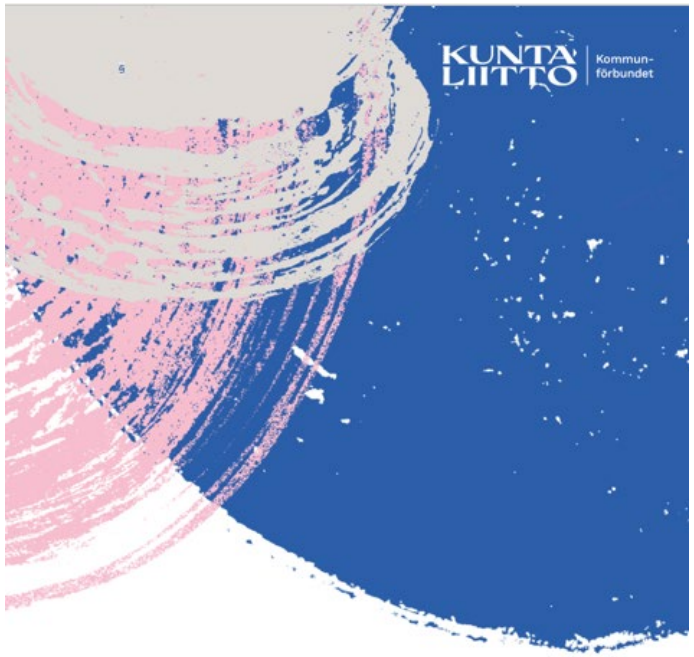

Hyvinvointialueen ja kuntien strategisen yhteistyösopimuksen mallipohja

Sisältö:

1. Osapuolet **4**

2. Sopimuksen lähtökohdat ja tarkoitus **5**

3. Yhteistyön tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit **6**

3.1 Yhteiset periaatteet 6

3.2 Yhteiset tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet 6

4. Yhteistyöfoorumit ja -muodot **8**

4.1 Hyvinvointialueen ja kuntien yhteistyöfoorumit 8

4.2 Tietojen jakaminen hyvinvointialueen ja kuntien välillä 9

4.3 Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa 10

5. Sopimuksen hyväksyminen **11**

5.1 Sopimuksen voimaantulo 11

5.2 Sopimuksen voimassaolo 11

5.3 Sopimuksen irtisanominen 11

6. Muut ehdot **12**

6.1 Sopimusasiakirjat 12

6.2 Kustannukset 12

6.3 Sopimuksen muuttaminen 12

7. Sopimuksen seuranta **13**

8. Erimielisyyksien ratkaiseminen **14**

9. Allekirjoitukset **15**

10. Liitteet **18**

HYVIL KUNTA LIITTO

Neuvottelumenettelyt osana yhteistä johtamista

Lainsäädännössä on kahdenlaisia neuvotteluvelvoitteita kunnille ja hyvinvointialueille:

- Laissa hyvinvointialueesta (611/2021) 14 § säädetään vähintään kerran valtuustokaudessa pidettävistä kunnan ja hyvinvointialueen välisistä neuvotteluista tehtäviensä hoitamiseen liittyvästä yhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta

- Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä (612/2021) 6 ja 7 § säädetään vuosittain pidettävistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen neuvotteluista

HYVIL KUNTA LIITTO

Hyte-neuvottelut: sisältö ja osallistujat

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 ja 7 §:t

- *7 § Hyvinvointialueen on neuvoteltava vähintään kerran vuodessa yhdessä alueensa kuntien sekä muiden edellä tässä momentissa mainittujen hyvinvointialueen alueella hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien toimijoiden* kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta*
- 6 § Kunnan on osallistuttava 7 §:n 4 momentissa tarkoitettuihin neuvotteluihin.

**Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevät muut julkisen sektorin toimijat, yksityiset yritykset ja kolmannen sektorin toimijat.*

OSALLISTUJAT, ESIMERKKEJÄ

- Hyvinvointialue (koolle kutsuja)
- Kunta/kunnat
- Maakunnan liitto ja koulutuskuntayhtymät
- Järjestöedustus (määrittely ja järjestöjen riittävä edustavuus sovittava)
  - Sote-järjestöt
  - Eläkeläisjärjestöt
  - Liikuntajärjestöt
  - Kulttuurijärjestöt
  - Nuorisojärjestöt
  - Muut (MLL, Unicef, Martat, pelastusala yms.)
- Muut toimijat
  - Viranomaiset (esim. Poliisi, AVI (liikunta), ELY(liikenne))
  - Seurakunnat ja uskonnolliset yhteisöt
- Yritykset
  - Alueellinen yrittäjäjärjestö, Kauppakamari

Lopuksi

Muutamia ajankohtaisia kysymyksiä

- Millaiset rakenteet yhteistyölle luodaan?
- Millaisella toimintakulttuurilla yhteistyössä toimitaan?
- Miten maakuntien liitot asemoituvat yhteistyössä?
- Miten varmistetaan erilaisten järjestöjen toimintaedellytykset?
- Uskalletaanko ja osataanko tehdä uudella tavalla?

HYVIL KUNTA LIITTO

Työpajoja järjestöille ja järjestökehittäjille maaliskuussa

Toimijoiden roolit, rakenteet ja toimintatavat – suosituksia?

Ilmoittaudu mukaan:

Toimiva järjestöyhteistyö hyvinvointialueilla ja kunnissa – hyte-neuvottelut huomion kohteena - Soste %

HYVIL KUNTA LIITTO

KUNTIEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN

YHDYSPINTAFOORUMI

Kevään 2023 yhdyspintafoorumit

20.1.2023	Kotoutuminen
24.2.2023	Varautuminen ja turvallisuus
24.3.2023	Elinvoimaiset alueet
28.4.2023	Järjestöyhteistyö
12.5.2023	Alle kouluikäisten palvelut
26.5.2023	Työllisyyden edistäminen

Yhdyspintafoorumit toteutetaan perjantaisin kello 9-11 KuntaTV:n kautta.

KUNTA LIITTO HYVIL

Tulossa alkuvuonna

Nettisivut:
www.kuntaliitto.fi/yhdyspinnat

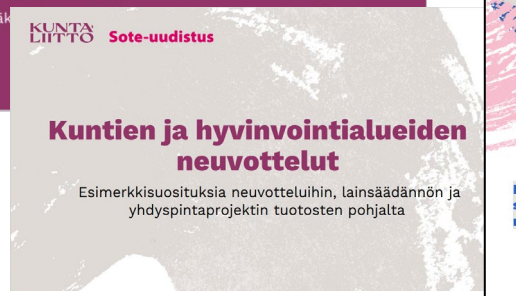

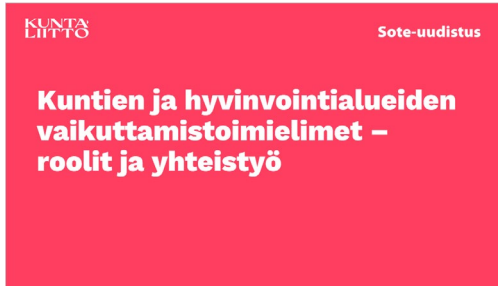

HYVIL KUNTA LIITTO

Liisa Jurmu
050 479 6835
Liisa.Jurmu@kuntaliitto.fi

CC BY ND

www.kuntaliitto.fi

Yhteistyön johtamisjärjestelmän rakenneosat

Lainsäädännön puitteet ja reunaehdot

Lainsäädäntö määrittää tehtävät ja ohjaa yhteistyön toteuttamista.

Lainsäädäntö jättää kuitenkin väljyyttä sopia yhteistyötavat ja –rakenteet kunkin alueen erityispiirteet huomioon ottaen.

Yhteinen tilannekuva ja tietopohja

Yhteisiä asukkaita ja palvelutarpeita koskevan tilannekuvan ylläpidon tulisi olla jatkuvaa.

Hyvinvointikertomukset ja -suunnitelmat ja näihin liittyvä yhteistyö muodostavat tilannekuvan pohjan.

Yhteiset tavoitteet ja niiden seuranta

Yhteistyötä ohjaamaan tarvitaan yhteisiä tavoitteita. Tavoitteiden tulee olla realistisia, konkreettisia ja mitattavia.

Tavoitteet ja niiden seuranta tulee dokumentoida.

Määritelty työnjako ja vastuut

Toimijoiden roolit, työnjako ja vastuut tulee tunnistaa ja kuvata.

Jokaiselle yhteistyön osa-alueelle tulee nimetä vastuutahot hyvinvointialueen ja kuntien osalta.

Sovitut yhteistyön toimintamallit

Yhteistyö edellyttää myös yhdessä sovittuja pelisääntöjä. Mm. miten tavoitteista ja työnjaosta sovitaan ja miten näitä tarvittaessa muutetaan, miten tietoa osapuolten välillä jaetaan, miten epäkohtia ja ristiriitoja ratkotaan.

Yhteistyön foorumit ja areenat

Onnistunut yhteistyö edellyttää poliittisen-, virka- ja toimialajohdon säännöllisiä kohtaamisia. Tämän mahdollistavia rakenteita tarvitaan eri tasoilla.

Yhteistyön foorumit ja areenat voivat olla pysyviä tai tilapäisiä.

HYVIL KUNTALIITTO

Suosituksia kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyön johtamiseen, Kuntaliitto 2022

Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunta

Nimeämispyyntö maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukuntaan

Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunta perustettiin 7.5.2020. Neuvottelukunta on valtakunnallinen toimija, joka edistää maakuntien järjestöjen keskinäistä yhteistyötä sekä maakuntien ja valtakunnallisen vuoropuhelua.
Toiminnan tavoitteena on tukea maakunnissa toimivien järjestöjen toimintaedellytyksiä sekä vahvistaa niiden äänen kuulumista valtakunnallisessa vaikuttamistoiminnassa.

Neuvottelukunnan jäseniksi haetaan verkostojärjestöjä. Verkostojärjestö on toimija, jonka yhtenä tehtävänä on alueella toimivien yhdistysten tuominen yhteistyöhön sekä keskenään että hyvinvointialueen, kuntien ja muun julkisen sektorin kanssa. Neuvottelukunnan ytimessä ovat sosiaali- ja terveysjärjestöt.

Perustamiskokouksessa hyväksyttiin pelisääntöasiakirja, jonka mukaan kutakin maakuntaa edustaa neuvottelukunnassa yksi edustaja kerrallaan. Neuvottelukunta valitaan kahdeksi vuodeksi
Neuvottelukunnan kokous 20.1.2023 määritteli kriteerit uuteen neuvottelukuntaan nimettävälle edustajalle:

- taustataho on maakunnallinen verkostojärjestö tai se tavoittaa monipuolisesti laajan järjestöjoukon
- on mukana yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa
- on valmiudet maakuntien välisen yhteistyön rakentamiseen
- omaa valtakunnalliset yhteydet sote-järjestöyhteistyössä
- taustataho sitoutuu mahdollistamaan edustajansa osallistumisen ja ajankäytön neuvottelukunnan työskentelyyn

Kokous esittää, että maakuntakohtaiset nimeämiset tehdään kunkin maakunnan järjestöyhteistyön toimielimessä (järjestöneuvottelukunta, järjestöfoorumi, kumppanuuspöytä tai vastaava)
• maakunnan verkostojärjestöjen neuvottelukunnan nykyinen jäsen vie asian päätettäväksi maakunnan järjestöyhteistyön foorumiin
• valitaan ensi sijassa järjestö, joka nimeää edustajan

• valitaan myös varaedustaja
• maakunnissa voi olla erilaisia ratkaisuja

• **Kustakin maakunnasta pyydetään ehdotus neuvottelukuntaan nimettävästä maakuntaa edustavasta varsinaisesta sekä varalla toimivasta järjestöstä.**
• **Nimeäminen tulee tehdä 15.3 mennessä tämän linkin kautta:**
https://link.webropol.com/s/maakuntienverkostojarjestojenneuvottelukunta2023

20.1.2023
Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunta

Pohjois-Pohjanmaan liitto

Lausunto

07.02.2023

Asia: VN/20209/2021

Selvitys järjestöjen varainhankinnan avustamisesta ja tukemisesta valtionavustustoiminnassa

Lausunnonantajan taustatiedot

Valitse sopivin vaihtoehto

Muu viranomainen

Selvitys ja sen teemat

1. Mitä mieltä olet järjestöjen varainhankinnan tilasta ja tulevaisuudesta? Asiaa tarkastellaan selvityksen toisessa luvussa.

Pohjois-Pohjanmaan liitto ja sen järjestöneuvottelukunta kiittävät mahdollisuudesta antaa lausunto järjestöjen varainhankinnan avustamisesta ja tukemisesta valtionavustustoiminnassa.

Varainhankinnan merkitys ja tärkeys on järjestösektorilla noussut kautta linjan. Pienet ja keskisuuret järjestöt jäävät helposti väliinputoajiksi yleisessä varainhankinnan kehityksessä. Tuloksekas varainhankinta edellyttää paljon resursointia, ja myös riskinottokykyä. Tuloksekas varainhankinta perustuu suunnitelmallisuuteen ja ennakoivaa työtä on yhtä kaikki pystyttävä resursoimaan. Varainhankintaa tulee olla mahdollista tehdä julkisella tuella, ja valtionavustusta tulee voida käyttää myös varainhankintaan.

Pohjois-Pohjanmaan liiton ja sen järjestöneuvottelukunnan näkemyksen mukaan varainhankinta on aivan liiaksi keskittynyt ammattimaisille toimijoille. Varainhankinnan tila on eri järjestöissä hyvin erilainen. Hyvin suurella osalla järjestöistä ei ole erikseen palkattua henkilökuntaa varainhankintaan, tai henkilöresurssi on hyvin pieni. Keskittävä kehitys näyttää trendinomaisesti jatkuvan, mistä seuraa se, että yhä harvemmat ja suuremmat järjestöt saavat yhä suuremman osan lahjoitettavista varoista.

2. Mitä havaintoja sinulla on järjestöille myönnettäviin valtionavustuksiin liittyvistä käytännöistä ja niitä koskevasta sääntelystä? Asiaa tarkastellaan selvityksen neljännessä luvussa.

Suomalainen järjestelmä, jossa on lähes sata valtionapuviranomaista, ei ole tarkoituksenmukainen. Ministeriöt ja lukuisat keskusvirastot toimivat asiassa hyvin eri tavalla, mikä asettaa järjestöt eriarvoiseen asemaan. Havaintonamme on se, että myöntävien tahojen käytänteet poikkeavat liian paljon toisistaan. Pohjois-Pohjanmaan liitto ja sen järjestöneuvottelukunta peräänkuuluttaa tasapuolisesti kaikkia järjestöjä kohtelevaa yhtenevää ja läpinäkyvää järjestelmää.

Nykyisellään oma varainhankinta leikkaa avustuksia, esimerkiksi kuntien avustukset. Tämä on ristiriidassa sen kanssa, että tarkoitus olisi kannustaa järjestöjä kehittämään omaa varainhankintaa.

3. Mitä asioita järjestöjen varainhankinnan avustamisessa ja tukemisessa sekä valtionavustusten myöntämisessä on otettava huomioon? Asiaa tarkastellaan selvityksen viidennessä luvussa.

Järjestelmää tulee muuttaa siten, että valtionavustusta on mahdollista käyttää varainhankinnan kehittämiseen. Asia tulee selvittää. Varainhankinnan kehittämiseen esitetyt toimet myös hyödyttävät järjestöjä eri tavoin, koska järjestöt ovat keskenään hyvin heterogeenisia. Ennakoimattomuutta lisää myös eri hallitusohjelmien erilaiset linjaukset suhteessa järjestöjen asemaan. Eväitä yhtenäiseen ja kestävään, läpinäkyvään ja poliittista vaikuttimista irralliseen järjestelmään antaa kehitettävä yhtenäinen digitalisoitu valtionavustusprosessi.

4. Minkälaisia vaikutuksia arvioit käsiteltävillä keinoilla olevan? Asiaa tarkastellaan selvityksen kuudennessa luvussa.

Pohjois-Pohjanmaan liitto näkee kohtuullisten palkkakustannusten määrittelyn hyvänä asiana, joka lisää tasa-arvoa järjestöjen kesken. Maakuntaliitto ja sen järjestöneuvottelukunta näkee kannatettavana asiana myös varallisuuden arvioinnin ja sen vaikutuksen määrittelyn jaettavien avustusten suuruuteen. Näkemyksemme mukaan kohdennettu erityisavustus varainhankinnan käynnistämiseen tai kehittämiseen olisi sellainen keino, joka mahdollistaisi järjestöjen varainhankinnan todellisen kehittämisen. Avustus tulisi suunnata erityisesti sellaisille järjestöille, joilla ei tällä hetkellä ole resursseja varainhankintaan tai ne resurssit ovat pienet.

5. Miten järjestöjen autonomiaa pitäisi turvata ja kuinka järjestöjen toimintaedellytyksiä tulisi varmistaa valtionavustustoiminnassa? Asiaa tarkastellaan selvityksen liitteessä.

Järjestöjen ja avustusta jakavien viranomaisten täytyy käydä säännöllistä ja rakentavaa vuoropuhelua avustusehdoista ja toimintaedellytyksistä huomioiden järjestöjen erilaisuus (koko, omat resurssit, varallisuus, toimintaympäristö, palveluverkko jne.).

Järjestötyöhön suuntautuvien avustusten myöntäminen tulee olla kestävää ja pitkäjänteistä yli hallituskausien sekä täysin riippumatonta politiikasta ja poliittisista valtasuhteista.

Valtionavustustoiminnan kehittäminen

Anna yleistä palautetta selvityksestä tai kommentoi järjestöjä koskevan valtionavustustoiminnan kehittämistä ja yhdenmukaistamista.

Järjestökentän merkitys koko yhteiskunnalle ja hyvinvoinnille kasvaa voimakkaasti. Toiminnan ennakoinnin arvaamattomuus ja reagointikyky toimintaympäristön nopeisiin muutoksiin täytyy olla mahdollista, vaikka tavoitteena on pitkäjänteinen poliittisista suhdanteista riippumaton kestävä valtionaputoiminta.

Kaikkien toimijoiden pienistä yhdistyksistä suuriin valtakunnallisiin järjestöihin tulee pystyä tasapuoliseen ja oikeudenmukaiseen valtionavulla tuettuun varainhankintaan. Tämä on mahdollista vain valtionavustustoiminnan ohjeistuksen ja mahdollisen omavastuuosuuden määrittelyn ollessa yhdenmukaista kaikkien avustusta jakavien viranomaisten taholta. Parhaiten tasapuolisuus ja oikeudenmukaisuus varmistuu järjestöjen säännöllisellä kuulemisella, pitkäjänteisyydellä, riittävällä viestinnällä, avoimuudella ja läpinäkyvyydellä sekä yhdellä digitaalisella avustusportaalilla. Digitaalisten ratkaisujen avulla voidaan merkittävästi vähentää varainhankinnan avustamisesta aiheutuvan suunnittelun, hakemisen, raportoinnin ja päällekkäisyyksien aiheuttamaa työmäärää ja kustannuksia sekä hakijan että jakavan viranomaisen taholta.

Tapaninen Ilpo
Pohjois-Pohjanmaan liitto - Pohjois-Pohjanmaan liitto ja sen järjestöneuvottelukunta